

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Nisan 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

16 Nisan 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Fren Gereklilikleri Hakkında Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ile İlgili Yönetmelik (AB/2015/68)’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım ve Orman Araçlarının Çevresel ve Tahrik Ünitesi Performansına Yönelik Şartlar Hakkında Tip Onayı Yönetmeliği (AB/2015/96)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım ve Orman Araçlarının Fonksiyonel Güvenlik Gereklilikleri Hakkında Tip Onayı Yönetmeliği (AB/2015/208)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi İçin İdari Gereklilikler Hakkında Yönetmelik (AB/2015/504)’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013)’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapım ve Genel Gereklilikleri Hakkında Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ile İlgili Yönetmelik (AB/1322/2014)’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Elektronik Malzemeler Üretimi ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- 2020 Yılı Mart Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi
- 2020 Yılı Mart Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi
- 2020 Yılı Mart Ayına Ait Hariçte İşleme İzin Belgelerinin (H) Listesi
- 2020 Yılı Mart Ayına Ait Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin (Y) Listesi
- Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi

YARGI BÖLÜMÜ

SAYIŞTAY KARARI

- Sayıştay Başkanlığının 13/4/2020 Tarihli ve 2020/3 Sayılı Kararı

Koronavirüse karşı ekonomik önlemler içeren kanun teklifi yasalaştı

Koronavirüs salgınına karşı ekonomik önlemler içeren kanun teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. İşte yeni kanunla uygulanacak yeni tedbirler...

16 Nisan 2020

Yeni Koronavirüs (Kovid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi.

AK Parti milletvekillerinin imzasını taşıyan düzenlemeye, Genel Kurulda kabul edilen önergeyle, belediyelerin 3 ay ertelenen ödemelerine, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yapılan yıllık taksit ödemeleri de eklendi.

Kanuna göre, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle, hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 1 Nisan 2020'den itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenleri, başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanı yetkili olacak.

Bu sürelerin bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecek. Bu alacaklar, ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç Orman Kanunu gereğince devlet ormanlarında gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan 1 Nisan 2020'den itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek.

Bu süreleri bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya Tarım ve Orman Bakanı yetkili olacak. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek. Ayrıca verilen izinlerin erteleme dönemi içinde tahakkuk eden ilk yıl bedellerine karşılık banka teminat mektubu alınarak yer teslimi yapılabilecek.

Milli Parklar Kanunu'na tabi yerlerde yapılan kiralamalardan 1 Nisan 2020'den itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek. Bu süreleri bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya Tarım ve Orman Bakanı yetkili olacak. Bu alacaklar da ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufundaki taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların 19 Mart 2020'den itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve birliklerde meclis; bağlı kuruluşlarda ise yetkili karar organı yetkili olacak. Bu süreler, bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı veya İçişleri Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecek.

Bu alacaklar, ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek. Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedelleri tahsil edilmeyecek.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri ile Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yaptığı yıllık taksit ödemelerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin

tahsil edilmesi gerekenler 3 ay ertelenecek. Bu süreler, bitiminden itibaren 3 aya kadar Cumhurbaşkanlığı tarafından uzatılabilecek. Bunlar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağılı kuruluşlarının konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan iş yerlerine ilişkin su tüketimine bağılı alacakları, bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere belediye meclisi tarafından 3 ay ertelenebilecek. Bu süreler, bitiminden itibaren 3 aya kadar belediye meclisince uzatılabilecek. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

Büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde, bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren 3 aylık süreyle sınırlı olmak üzere meclis kararıyla, gelir desteğı ödemesi yapabilecek, belirlenen döneme tekabül eden ruhsat, izin, hat kirası borçlarını faizsiz olarak 3 ay erteleyebilecek. Çevre ve Şehircilik Bakanı, bu süreleri, bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkili olacak. Ruhsat, izin, hat kirası borçları ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan dönemlere isabet eden kısmı alınmayacak.

Seyahat acentelerinden yıllık aidat alınmayacak

Yasayla, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'nun kapsamındaki kredi borçları, düzenlemenin yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere, başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek. Bu süreler, bitiminden itibaren Gençlik ve Spor Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecek. Söz konusu borçlar, ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı, faiz veya Yİ-ÜFE uygulanmadan tahsil edilecek.

Tarım satış kooperatifleri birliklerinin, Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunu uyarınca yeniden yapılandırılan ve yılda bir taksit olmak üzere ödenen Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklı kredi borçlarının 2020 yılına ait borç taksit ödemesi, faizsiz olarak 2021'e ertelenecek. 2021 yılı dahil daha sonraki yıllarda ödenecek taksit tutarları da faizsiz olarak birer yıl ertelenecek.

Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'na göre düzenlenen yıllık aidat 2020 yılında alınmayacak.

Süre uzatımı, toplantı erteleme ve uzaktan alışma

Kovid-19 salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle, Tarım rnleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilmiş olup 2020 yılı içinde geçerlilik süresi dolacak lisansların geçerlilik süresi bir yıl uzatılacak.

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun kapsamında ticaret gemilerine düzenlenen ve 11 Mart-31 Temmuz 2020 aralığında süresi dolan veya dolacak denize elverişlilik belgelerinin süresi 1 Ağustos 2020'e kadar uzatılacak. Bu süreyi, bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkili olacak. Aynı kanun kapsamında yapılacak denetlemeler 1 Ağustos 2020'e kadar ertelenecek. Bu süreyi 3 aya kadar uzatmaya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkili olacak.

Dernekler Kanunu ve Türk Medeni Kanunu'na göre dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannameler ile dernek genel kurul toplantıları 31 Temmuz 2020 tarihine kadar ertelenecek. Bu süre, 3 aya kadar İçişleri Bakanınca uzatılabilecek. Ertelenen genel kurul toplantıları, erteleme sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yapılacak. Mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları erteleme süresi sonrasında yapılacak ilk genel kurula kadar devam edecek.

Kooperatifler Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları 31 Temmuz 2020'ye kadar ertelenecek. Bu süre, ilgili bakan tarafından 3 aya kadar uzatılabilecek. Ertelenen genel kurul toplantıları, erteleme sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak. Mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları erteleme süresi sonrasında yapılacak ilk genel kurula kadar devam edecek.

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile Tarımsal retici Birlikleri Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları 31 Temmuz 2020'e kadar ertelenecek. Bu süre, Tarım ve Orman Bakanınca 3 aya kadar uzatılabilecek. Ertelenen genel kurul toplantıları, erteleme sona erdiği tarihten itibaren 3 ay içinde yapılacak. Mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları erteleme süresi sonrasında yapılacak ilk genel kurula kadar devam edecek.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu uyarınca 2020 yılı Mayıs ayı içinde yapılması gereken Birlik Genel Kurulu, bir sonraki yıl Genel Kurulu ile birlikte yapılacak.

Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'a göre yapılması gereken seçimler 2020'de gerçekleştirilmeyecek.

Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında da yapılmasına; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında bölge sınırları içinde yürütülen faaliyetlerin bölge dışında da yürütülmesine 11 Mart 2020'den itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilecek. Bu süre, bitiminden itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanınca 3 aya kadar uzatılabilecek. İzin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanmaya devam edilecek.

Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda yer alan üye sayılarının tespiti, 2020 yılı için 15 Temmuz 2020 tarihi esas alınarak gerçekleştirilecek ve en geç 31 Temmuz 2020'e kadar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına gönderilecek.

Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamındaki yetki tespitlerinin verilmesi, toplu iş sözleşmelerinin yapılması, toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreler, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay süreyle uzatılacak. Cumhurbaşkanı, 3 aylık süreyi bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkili olacak.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması ve sınırlı ayni hak tesisi işlemleri ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi ve kullanma izni verilmesi ihaleleri 31 Temmuz 2020'ye kadar hizmet bedeli karşılığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşları ile bunların iştiraklerine ait teknik altyapı kullanılmak suretiyle elektronik ortamda yapılabilecek. Bu süre Çevre ve Şehircilik Bakanınca 3 aya kadar uzatılabilecek.

İşletme belgesi devredilebilecek

Kanunla, Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda yapılan değişiklikle, işletme belgesi bir işletmeye mahsus olmak üzere tüzel kişilere verilecek. Bakanlıktan izin almak kaydıyla işletme belgesi acente unvanından bağımsız olarak başka bir tüzel kişiliğe devredilebilecek ve devir Bakanlık siciline işlendiği tarihte hüküm ifade edecek. Devredilen işletme belgesinde yer alan acente unvanı veya iltibasa yol açacak unvan 10 yıl içinde hiçbir seyahat acentesine kullandırılmayacak. İşletme belgesini devreden tüzel kişiliğe 3 yıl içinde yeniden işletme belgesi verilmeyecek.

Devlete ait üniversitelerin tıp fakülteleri ve diş hekimliği fakülteleri ile bunlara bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezi birimleri ile rektörlüklerine bağlı sağlık hizmeti

sunan enstitülerin döner sermaye işletmesi birimlerinden, borç karşılama yüzdeleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilecek oranın altında kalanlara Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden kaynak aktarılabilecek.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesindeki engelli bakım merkezlerinde ve huzurevlerinde, Sosyal Hizmetler Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca aranan gelir ölçütleri ile ağır engellilik şartının üç ay süreyle dikkate alınmaksızın yaşlılara ve engellilere hizmet verilecek.

Kısa çalışma uygulamasından yararlanabilmek için, iş yerinde kısa çalışma uygulanan dönemde yapılan başvurular, uygunluk tespitleri hariç, başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılacak.

Düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunmakla birlikte işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15 Mart 2020'den sonra iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği verilecek. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamayacak.

Birinci fıkra kapsamında ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığıнын tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince, idari para cezası uygulanacak ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecek.

Nakdi ücret desteğinden yararlananlardan genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, genel sağlık sigortalısı sayılacak ve genel sağlık sigortasına ilişkin primler İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

Kovid-19 nedeniyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilecek. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecek.

İş sözleşmesi 3 ay feshedilemeyecek

İşveren, her türlü iş veya hizmet sözleşmesini, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller dışında 3 ay süreyle feshedemeyecek.

TBMM Genel Kurulunda kabul edilen Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde sermaye şirketlerinin 30 Eylül 2020'ye kadar dağıtabilecekleri 2019 yılı net dönem kar oranı, verilen önergeyle, yüzde 25 yerine "yüzde 25'ine kadarı" şeklinde değiştirildi.

Söz konusu önergeyle ayrıca, sermaye şirketlerine ilişkin istisnalarla uygulamaya dair usul ve esasları belirleme yetkisi Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığına verildi.

Kanuna göre, Türk Ticaret Kanunu'na eklenen geçici maddeyle sermaye şirketlerinde, 30 Eylül 2020'ye kadar 2019 yılı net dönem karının yalnızca yüzde 25'ine kadarının dağıtımına karar verilebilecek.

Geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçeler, dağıtımına konu edilemeyecek, genel kurulca yönetim kuruluna kar payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyecek. Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin çoğunluğuna sahip olduğu şirketler hakkında bu hüküm uygulanmayacak. Bu süreleri kısaltmaya ya da uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkili olacak.

Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kar payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödemede bulunulmuş ise 2019 yılı net dönem karının yüzde 25'ini aşan kısma ilişkin ödemeler de 30 Eylül 2020'ye kadar ertelenecek.

İşçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecek

İş Kanunu'na eklenen geçici maddeyle bu kanun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay süreyle ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller dışında, işverence feshedilemeyecek.

İşveren, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık süreyi geçmemek üzere işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecek. Bu kapsamda ücretsiz izne ayrılmak, işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermeyecek.

İş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecek.

Cumhurbaşkanı, söz konusu 3 aylık süreleri 6 aya kadar uzatabilecek.

Mücbir sebeple oluşan gecikmelerde yaptırım uygulanmayacak

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda madde eklenerek deprem, yangın, sel gibi doğal afetler, salgın hastalık, Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemlerinin herhangi bir nedenle çalışmaması gibi mücbir hallerde veri, bilgi ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin yöntemler, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek.

Bakanlık, mücbir sebep hallerinde bilişim sistemleri üzerinden yürütülen işlemlerde yaşanabilecek gecikme nedeniyle ilgililere, gecikme faizi, gecikme zammı ve ceza gibi yaptırımlar uygulamayacak.

Düzenlemeyle, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na geçici madde eklenerek, 30 Eylül 2020'ye kadar el konulan ancak henüz tasfiyelik hale gelmeyen, bulaşıcı salgın hastalıkla mücadeleyle doğrudan ilgili tıbbi cihaz ve malzemeler, test materyali, plazma, etil alkol, izopropil alkol, gliserol, maske, eldiven, tulum, galoş, kolonya, dezenfektan, dezenfeksiyon cihazları, solunum cihazı, yoğun bakım malzemesi, ilaç, aşı, ilk yardım araç-gereçleri ve bunların üretiminde kullanılan cihaz ve malzemelerin, el koyan idare veya ilgili kamu kurumu tarafından soruşturma evresinde hakim veya kovuşturma evresinde mahkemeden tahsisi talep edilebilecek. Bu süre Cumhurbaşkanınca 3 aya kadar uzatılabilecek.

Hakim veya mahkemece tahsisi uygun bulunan eşyanın, soruşturma veya kovuşturma sonunda iadesine karar verildiği takdirde eşyanın rayiç değerinden varsa gümrük vergileri ve para cezaları ayrıldıktan sonra kalan tutar, tahsis yapılan kurumca eşya sahibine ödenecek.

Düzenlemelere aykırı hareket edenlere 500 bin liraya kadar ceza

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un ceza hükümlerini belirleyen maddesi yeniden düzenlenecek.

Bu kapsamda, diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapanlara 10 bin liradan 100 bin liraya kadar; üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest

rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunanlara ise 50 bin liradan 500 bin liraya kadar idari para cezası verilecek.

Öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Ticaret Bakanlığına ait olacak. Bakanlığa ait olan idari para cezası uygulama yetkisi taşra birimlerine devredilebilecek.

Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu oluşturulacak

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a, "Fahiş fiyat artışı, stokçuluk ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu" başlıklı madde eklenecek.

Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılamayacak.

Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulamayacak.

Üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak amacıyla Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu oluşturulacak.

Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü tarafından yürütülen Kurul, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü, Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından görevlendirilen birer Genel Müdür, ilgili İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından görevlendirilen birer üye, üretici ve tüketici örgütleri ile perakende sektörünü temsilen birer üye olmak üzere 13 üyeden oluşacak.

Kurul, ihtiyaç halinde başkanın çağrısı üzerine, başkan dahil en az 7 üye ile toplanacak ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alınacak. Oyların eşit olması halinde başkanın oy kullandığı tarafın çoğunluğu sağladığı kabul edilecek. Kurulun kararları Ticaret Bakanlığınca uygulanacak.

Kurulun, sekreteryaya hizmetleri İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilecek.

Türkiye Varlık Fonuna yönelik değişiklikler

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da yapılan değişiklikle şirket veya şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve fon bünyesinde kurulacak alt fonlarının denetim raporlarının Cumhurbaşkanına sunum tarihi, haziran ayından ağustosa alınacak.

Türkiye Varlık Fonunun, şirketin, alt fonların ve şirketin kurduğu şirketlerin, diğer şirketler üzerinde üçüncü kişilerle birlikte veya tek başlarına kontrolünü sağlayacak işlemlerinde, işlemlerin tarafları, onların doğrudan ve dolaylı ortakları, iştirakleri, bağlı ortaklıkları ile kontrol sağlanan şirketlere de bu işlemlerle sınırlı olmak üzere, Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri" ve "Ortaklıktan çıkarma hakkı ve satma hakkı" başlıklı madde hükümleri ile bu kapsamda yürürlüğe konulan ikincil mevzuat uygulanmayacak.

Türkiye Varlık Fonu, şirket ile alt fonlar ve şirketin kurduğu diğer şirketler, tek başlarına veya üçüncü kişilerle birlikte doğrudan/dolaylı olarak bunlar lehine üzerinde hakimiyet tesis edilen şirketlere ve bu hakimiyetin tesisine ilişkin işlemlerle sınırlı olmak üzere bu işlemlerin taraflarına, onların doğrudan, dolaylı ortaklarına, iştirakleri ve bağlı ortaklıklarına, Türk Ticaret Kanunu'nun "Hakimiyetin hukuka aykırı kullanılması" başlıklı maddesi uygulanmayacak.

TBMM Başkanvekili Nimetullah Erdoğan, kanun teklifinin kabul edilmesinin ardından birleşimi bugün saat 14.00'te toplanmak üzere kapattı.

COVID-19 patatestede işçi sorunu yarattı

COVID-19 sebebiyle işçi sıkıntısı yaşayan üreticinin patates stoğu azaldı. Salgının devam etmesi halinde özellikle patatestede ciddi sorunlar yaşanabileceği belirten üretici destek bekliyor.

16 Nisan 2020

Hilal SÖNMEZ - Ömer GÖREN

İSTANBUL - Her yıl fiyat artışları ile gündeme gelen patatestede, üreticiler bu yıl da salgın nedeniyle endişe yaşıyor. Türkiye'nin şu anda üretimde sıkıntı yaşamadığı ancak salgının devam etmesi halinde özellikle patatestede ciddi sorunlar yaşanabileceği dile getiriliyor. Yaklaşık 15 gün önce kilosu 2.5-3 lira arasında değişen patatesin fiyatı 5-6 lira bandına çıktı. Fakat üretici, tüccardan beklediği talebi göremediği için geri adım atmak zorunda kaldı. Nevşehir bölgesinde, 320 bin ton patatesin olduğu, boş olan depoların ise limon ambarı olarak yeni kesim mallar için ayrıldığı belirtiliyor.

Zirai Danışmanlık yapan Kamil Aşkın, depoluk patatestede son aya girilmesi, Adana mahsulünde ve Ödemiş üretiminde yaşanan don ve kırağı zararı nedeni ile 10 ila 15 günlük gecikme beklentisinin bugünlerde patatesin piyasa fiyatlarını artırdığını da dile getirdi. Aşkın, şu anda Türkiye'nin patates ihtiyacının Ödemiş ve bölgesinden karşılandığını, Mayıs'ın ortalarında ise Adana'nın mahsulünü toplamaya

başlayacağını belirtti. Aşkın, tedbir alınmazsa en önemli sıkıntının eylül ve ekimde Anadolu'da başlayan kışlık patates ekiminde yaşanacağını kaydederek, "Türkiye'nin tohum ithalatında nakliyelerde sorun yaşanmadığını ve yaklaşık 15 bin ton anaç tohumun bir kısmının Mersin'e geldiğini, kalan kısmının ise deniz yoluyla nisan sonunda Mersin'de olacak. Karantina analizlerinin zamanında tamamlanması ile dikimlerde gecikme yaşanmayacak. Ancak salgının seyrine bağlı olarak tohum ithalatında ve üretimde daha dikkatli olmak gerekiyor" dedi.

Yurt genelinde patates üretimi yapan çiftçilerin büyük çoğunluğunun hasat sonrası mallarını bölgede bulunan doğal mağaralarda koruma altına almak üzere stokladıklarını belirten Nevşehir Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Çalışkaner, "Genellikle Mersin, Adana gibi güney bölgelerimizden gelen mevsimlik işçilerimizde büyük sıkıntılar yaşanıyor. Bizim bölgede elemanlar yetişmediği gibi, dışardan gelemeyen çalışanlardan dolayı, depolarda ki işçilik fiyatları yükseliyor" dedi.

Ürgüp Ortahisar Ziraat Odası üyesi ve aynı zamanda müstahsil olan Raşit Acar da "Soğuk hava depolarında 45-70 yaş aralığında işçilerin çalışıyor. İşçilere, salgın sebebiyle jandarma aracılığıyla baskılar yapıldı. İşçilerin kimlik kontrolleri yapılarak 60-65 yaş üstü olanlar evlerine geri gönderildi. Yakın çalışma olduğu için kimse çalışmıyor. Mal çıkışları yapılamıyor. Yapılabilenler de az bulunabilen işçiye daha fazla ücret ödenerek yapılmaya çalışılıyor" dedi. İzmir / Ödemiş Ziraat Odası Başkanı Ahmet, ellerinde ürün kalmadığının bilgisini verdi.

ÜRETİCİNİN İLK DERDİ ELEKTRİK

Çiftçinin elektrik borçları yapılandırılması gerektiğini savunan Marzioğlu Dış Ticaret Yöneticisi Okan Marzioğlu, "Yaklaşık beş altı yıldır ertelenen borçlar, faizsiz bir şekilde beş yıla bölünüp yeniden çiftçiye kredi sağlanmalı. Çiftçinin ziraat bankasına olan kredileri de faizsiz bir şekilde ertelenmeli" dedi. Patates üreticisi Adnan Dirican da "Mazot, gübre ve ilaç fiyatları düşerse üreticiler olarak elimizden geleni yaparız. Elektrik kullanımından yarı yarıya alınan verginin kalkmasını istiyoruz. Elektrik şirketleri borcumuzdan dolayı elektriğimizi de kesti. Taksitlendirme talebimizi de kabul etmiyorlar." Öztürk Tarım sahibi Refik Öztürk, "Birincisi elektrik faturalarının bir kısmının devlet tarafından ödenmesini istiyoruz. Devletin çiftçiye uygun fiyattan tohum desteği ve gübrede de devletin en az yüzde 50 destek vermesini istiyoruz. Ziraat Bankası'ndan istediğimiz kredileri alamıyoruz. 36 aya kadar vadeli kredi imkânı tanınmalı."

Buğday üretiminde artış bekleniyor

Ekim alanı genişleyen buğdayda üretimin bu sezon yüzde 5-7 artacağı öngörülüyor.

15 Nisan 2020

Ulusal Hububat Konseyinin 2020 Mart Buğday Raporu'nda, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgınının etkisiyle buğday üretimi ve arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik önerilere yer verildi.

"Salgında tarım ve gıda en fazla etkilenecek sektör" vurgusunun yapıldığı raporda, bazı ülkelerin sağlık tedbirleri kapsamında tarım ürünleri ihracatına kısıtlama getirmesiyle dünyada gıda fiyatlarında yükselme eğiliminin görüldüğü belirtildi.

Gelişmiş birçok ülkede pandeminin etkisiyle market raflarının boşalmasına karşın Türkiye'de gıda sorunu yaşanmadığına işaret edilen raporda, "Bu anlamda başta ziraat mühendisleri olmak üzere çiftçilerimizin, sektöre hizmet sağlayan tüm teknik personelin, ilgili tüm kurum ve kuruluşların, karar alma süreçlerini başarıyla yöneten Tarım ve Orman Bakanlığının ve TMO'nun kutlanması, altı çizilmesi gereken bir husustur." ifadeleri kullanıldı.

"Buğdaya verilen destek 20-25 kuruşa yükseltilmeli"

Raporda, gıdada gelecek dönemde de sorun yaşanmaması için alınması gereken tedbirlere ilişkin şu önerilere yer verildi:

"Özellikle buğday gibi stratejik ürünlerde tercih ve politikalar daima üretimden yana olmalıdır. Bunun için TMO müdahale alım fiyatları, girdi fiyatlarındaki artış göz önüne alınarak geçen yılki gibi üreticiyi memnun edecek düzeyde olmalıdır. Buğdaya verilen desteğin 20-25 kuruşa yükseltilmesi önerilmektedir. Tarımsal girdilere uygulanan KDV ve ithalat vergileri geçici olarak düşürülmelidir. Tarımsal motorinde ÖTV'nin düşürülmesinin gündeme alınması, elektrik enerjisinin tarıma çok daha düşük fiyatla arz edilmesi gerekmektedir. Üretici birlik ve kooperatiflerinin üye üreticilerine girdi temini uygulamaları daha etkin devam etmelidir. Ayrıca Ziraat Bankasının bu konuda

üstlendiği rol, daha kolaylaştırıcı ve etkin olmalıdır. TMO'nun yeterli stok bulundurması ve bunu kalıcı bir politika haline getirmesi beklenmektedir. Ancak bu buğday stoğunun öncelikle yerli üretimden karşılanması da üreticilerin haklı beklentileri arasında olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Üreticinin pazara ulaşmasının önündeki engelleri kaldıracak çalışmalar güncellenerek etkinliği artırılmalıdır."

Yağış azaldı ama buğday için yeterli

Ülke genelinde 1 Ekim 2019-31 Mart 2020 döneminde uzun yıllar ortalamasından yüzde 5 daha az yağış alındığı, bu dönemdeki yağışların bölgelere göre önemli ölçüde değişiklik gösterdiği aktarıldı.

Ekim başlangıcı hariç yağış dağılımının buğday için dengeli olduğu belirtilen raporda şu bilgiler verildi:

"Türkiye genelinde buğday ekim alanlarında geçen yıla göre yüzde 3-5 dolayında artış olmuş, makarnalık ekimlerinde bu artış yüzde 10 seviyelerine çıkmıştır. Gübre kullanımı da bu yıl fiyatların uygun olması nedeniyle geçen yıla göre gözle görülür bir artış göstermiştir. Bu durumun rekolte üzerine olumlu etki yapacağı düşünülmektedir. Ülke uzun yıllar buğday ekim alanı ortalaması 7 milyon hektar, üretim ortalaması ise 19,7 milyon ton olarak kabul edilmiştir. Yazlık ekim alanlarında da yaşanacak kısmi artış, bitki çıkış ve gelişimleri dikkate alındığında ve bundan sonraki süreçte aşırı bir değişim olmadığı takdirde üretimin uzun yıllar ortalamasının üzerinde ve geçen yıla göre yüzde 5-7 oranında daha yüksek gerçekleşerek, 20-20,5 milyon ton aralığında olabileceği öngörülmektedir."

"Türkiye, kendine yetebiliyor"

Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşpınar, buğday ekimine yönelik destekler ve alım fiyatının, bu ürünün ekim alanını artırdığını söyledi.

Ekim alanında yüzde 3-5 artış olduğunu dile getiren Taşpınar, şunları kaydetti:

"İklimin de olumlu seyriyle bu yıl üretimimiz 20-20,5 milyon ton civarında gerçekleşecektir. Türkiye, kendine yetebiliyor. Bu yaşanan salgınla ilgili ise stoklarımızı geçmiş yıllara göre daha fazla bulundurmamız lazım. Geçen yılki TMO'nun alım fiyatları olumlu karşılandı. Bu yıl da geçen yılki kadar artış gerçekleşmesinin buğday ekim alanlarına olumlu katkı sağlayacağına inanıyoruz."

Taşpınar, üretimde yağışların önemine de işaret ederek, "Nisan yağışları hububat için çok önemli. Bu zaman dilimindeki yağışlar, Trakya ve Ege bölgelerinde de önem arz ediyor. Nisan sonuna kadar ve mayıs ayında düşmesi muhtemel yağışlarla rekoltenin 21 milyon tona kadar da çıkabileceğini tahmin ediyoruz." dedi.

Tarım ve hayvancılık çalışanları yasaktan muaf tutulacak

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bulunanların sokağa çıkma yasağından muaf tutulacağını açıkladı.

15 Nisan 2020

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bu hafta sonu ikinci kez uygulanacak sokağa çıkma yasağından tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bulunanların muaf tutulacağını bildirdi.

Pakdemirli, yaptığı videolu ve yazılı açıklamada, yeni tip koronavirüsle (Kovid-19) mücadele kapsamında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile bir görüşme gerçekleştirdiğini belirtti. Gıda tedarikinde ya da tarım ve hayvancılık sektöründeki üretimde herhangi bir aksaklık yaşanmaması için bir dizi önlem aldıklarını belirten Pakdemirli, "Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bulunanlar sokağa çıkma yasağından muaf tutulacak." ifadesini kullandı.

Bakan Pakdemirli, muafiyet kapsamına alınan grupları şu şekilde sıraladı:

"Reyon ömrü kısa olan ve hızlı bozulan (et, balık, meyve ve sebze, süt ve süt ürünleri) grupların ünitelerinde çalışanlarla un ve makarna sektöründe çalışanlar, hafta sonu üretimlerine devam edebilecekler. Perakende sektöründe de sorun yaşanmaması için pazar 18.00'den sonra haller ve marketlerin depoları, mal kabul üniteleri açık olacak. Buralarda çalışanlar, iş yerlerine ulaşımında sorun yaşamayacaklar. Hafta sonu uygulanacak sokağa çıkma yasağının, genelgeyle

istisnai kapsamında olacak bir grup da tarım ve hayvancılık üretimindeki çiftçilerimiz. Bu vatandaşlarımız da üretimlerini aksatmadan devam edebileceklerdir."

Mevsimlik işçilerin koordinasyonu valilerde

Veteriner hekimlerin, hafta sonu uygulanacak olan iki günlük sokağa çıkma yasağı kapsamının dışında olacaklarını hatırlatan Pakdemirli, şunları söyledi:

"Veteriner hekimlerimiz, il ve ilçelerde, köylerimizde üreticimize ve besicimize ulaşımda bir problem yaşamayacaklar. Veteriner hekimlerimize ait klinik, poliklinik, hastaneler ve bu hizmeti veren özel kuruluşlar ve çalışanları hafta sonu hizmet vermeye devam edebilecekler. Aynı şekilde, mevsimlik işçilerimizin koordinasyonu il valilerimize verilmiştir. Hijyen ve sağlık önlemleri, il ve ilçe pandemi kurullarınca takip edilmektedir. Barınma ve diğer ihtiyaçlara ilişkin önlemleri almaya da devam ediyoruz."

Bakan Pakdemirli, üretimin aksamaması için gerekli ihtimamın gösterileceğini ancak üreticiler veya veteriner hekimlerin bulundukları yerlerde herhangi bir sıkıntı olması halinde mülki amirlere başvurabileceklerini anımsattı.

Kovid-19 salgınına karşı her türlü tedbiri almaya devam ettiklerini, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin de aksatılmadan sürdüğünü vurgulayan Pakdemirli, şunları kaydetti:

"İyi biliyoruz ki biz el ele verdikçe üstesinden gelemeyeceğimiz şey yoktur. Biz Türkiye tarımının neferleri olarak bütün üreticilerimizle ülkemiz için milletimiz için üretmeye, var olmaya devam ediyoruz. Güçlü bir millet, güçlü bir devlet olarak karanlık günleri geride bırakıp, aydınlığa da yine birlikte birbirimizden aldığımız güçle çıkacağız. Bizler ülkemiz, milletimiz için çalışmaya üretmeye devam ediyoruz. Kıymetli vatandaşlarım sizler de hem kendiniz hem de çevrenizdekilerin sağlığı için evde kalın".

Koronavirüs etkisiyle bütçede 44 milyar TL açık

Salgına karşı ekonomik tedbirlerin bütçedeki ilk yansımaları görüldü. Gelirler 47.4 milyar liraya geriledi. Giderlerin 91.2 milyar liraya çıktığı mart bütçesinde 43.7 milyarlık açık oluştu.

16 Nisan 2020

Şebnem TURHAN

Koronavirüs salgınının bütçeye etkisi mart itibariyle görülmeye başlandı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı mart ayı sonuçlarına göre bütçe 43.7 milyar lira açık verdi. Bütçe giderleri 91.2 milyar TL, bütçe gelirleri 47.4 milyar TL olarak gerçekleşti. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 79.8 milyar TL ve faiz dışı açık ise 32.4 milyar TL oldu. Koronavirüs nedeniyle Hazine yardımlarının artması ve gelir ile KDV'de ödeme ve beyanların ötelenmesi mart ayında verilen yüksek açıkta rol oynadı. Martta bütçe giderleri geçen yıl marta göre yüzde 15.6 arttı, bütçe gelirleri yüzde 12.7 azaldı. Vergi gelirlerinde ise düşüş yüzde 10.1 oldu. Bütçe açığında da yüzde 78.5'lik sert yükseliş görüldü. Faiz dışı dengedeki bozulma ise yüzde 147.2 oldu. 2019 Mart ayında 24.7 milyar lira olan açık da 43.7 milyar liraya çıktı. Faiz dışı açık da 13 milyar liradan 32 milyar liraya fırladı.

Tıbbi malzeme ve ilaç gideri 10'a katlandı

91.1 milyar liralık mart ayı bütçe giderlerinin 11 milyar 340 milyon lirası faiz harcamalarından 79 milyar 822 milyon lirası da faiz dışı harcamalardan oluştu. Giderlerde en dikkat çeken artış ise görev zararı ile Hazine yardımlarındaki sert

yükseliş. Sosyal Güvenlik Kurumu'na martta görev zararı karşılığı 6 milyar 40 milyon lira aktarıldı. Bu rakam geçen yıl martta 5.3 milyar liraydı. Şubat 2020'ye göre ise 1.7 milyar liralık artış yaşandı. Yine giderlerde koronavirüsün etkisiyle tıbbi malzeme ve ilaç alımında yükseliş var. Martta 178.4 milyon liralık tıbbi malzeme ve ilaç alımı gerçekleşti. Geçen yıl martta sadece 17.4 milyon liralık harcama vardı. Bu kalemdeki harcamalar 10 kat arttı.

Diğer Hazine yardımları koronavirüs salgının vatandaşlar üzerindeki etkisini gidermeye yönelik harcamaları içeriyor. Buna göre diğer Hazine yardımları kaleminde martta 2 milyar 272 milyon 56 bin lira harcandı. Şubat ayına göre artış 2.2 milyar lira. Geçen yıl martta ise bu kalemde sadece 49 milyon liralık harcama yapılmıştı.

KDV'de 5.1 milyar liralık kayıp

Bütçe gelirlerinde geçen yıla göre neredeyse 7 milyar liralık azalma var. Bu gelir vergisi ve beyana dayalı KDV'deki ertelemelerden kaynaklandı. Beyana dayanan gelir vergisinde erteleme nedeniyle 654.8 milyon liralık gelir sağlanırken geçen yıl martta bu rakam 2.5 milyar liraydı. Beyana dayanan KDV'de ise 5 milyar 156 bin 893 liralık kayıp var.

ÖTV gelirlerinde hızlı artış

Koronavirüs salgını tüketim vergilerine ise olumlu etki yaptı. Petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan ÖTV geçen yıl marta göre 593 milyon, motorlu taşıtlardan alınan ÖTV 1.3 milyar lira, alkollü içkilerden alınan ÖTV 163.4 milyon lira, tütün mamüllerinden alınan ÖTV 1.8 milyar lira, dayanıklı tüketim mallarından alınan ÖTV 157.2 milyon lira ve mart ayında ÖTV'si artırılan kolalı gazozlardan alınan ÖTV'de ise 4.7 milyon liralık artış yaşandı. 2020 Ocak- Mart döneminde bütçe giderleri 285.3 milyar TL, bütçe gelirleri 255.7 milyar TL ve bütçe açığı 29.6 milyar TL oldu. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 247.1 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 8.7 milyar TL olarak gerçekleşti.

Mart bütçe gerçekleşmeleri (milyon TL)

	2019	2020	Değişim (%)
Bütçe giderleri	78.847	91.1	15,6
Faiz hariç giderler	67.465	79.822	18,3
Faiz giderleri	11.381	11.340	-0,4
Bütçe gelirleri	54.370	47.443	-12,7
Vergi gelirleri	41.088	36.954	-10,1
Bütçe açığı	24.477	43.719	78,6
Faiz dışı açık	13.096	32.379	-147,2

Türkiye'de can kaybı bin 518'e yükseldi

Türkiye'de koronavirüsten hayatını kaybedenlerin sayısı bin 518'e, vaka sayısı 69 bin 392'ye yükseldi.

15 Nisan 2020

Türkiye'de son 24 saatte 4 bin 281 kişiye Covid-19 tanısı konuldu, 115 kişi hayatını kaybetti, toplam vaka sayısı 69 bin 392, can kaybı bin 518 oldu.

Sağlık Bakanlığının internet sitesinde yer alan ve Sağlık Bakanlığı Fahrettin Koca'nın Twitter'dan paylaştığı, "Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu"nun güncel verilerine göre, bugün 34 bin 90 test yapıldı. Bu kapsamda 4 bin 281 kişiye Covid-19 tanısı konuldu.

Son 24 saatte 115 hasta vefat etti, 875 hasta iyileşti.

Toplam test sayısı 477 bin 716, toplam vaka sayısı 69 bin 392, toplam vefat sayısı 1518, toplam yoğun bakım hasta sayısı 1820, toplam entübe hasta sayısı 1052, toplam iyileşen hasta sayısı 5 bin 674 oldu.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Twitter'dan yaptığı açıklamada şunları kaydetti:

"Vaka sayısındaki artış hızı, yoğun bakım ve solunum desteği ihtiyacı olan hastaların sayısındaki artış hızı sabit kalma eğiliminde. 875'i son 24 saatte olmak üzere 5 bin 674 hastamız taburcu edildi. İki gücümüz var, tedbir, tedavi. Gücümüzü kullanalım."

Dolar ne kadar oldu? (16.04.2020)

Küresel piyasalardaki dalgalanmaların da etkisiyle Türk Lirası'ndaki değer kaybı sürüyor. Türkiye'nin döviz ihtiyacını nereden karşılayacağı bilinmezliğini korurken dolar/TL ekonomik krizin başladığı Ağustos 2018'deki seviyelerde seyrediyor.

08:06 - 16 Nisan 2020

Corona virüsünün etkisiyle küresel piyasalar eşi görülmemiş bir ekonomik krizle mücadele ederken Türkiye'de döviz kurları krizin başladığı Ağustos 2018'deki seviyelerinde seyrediyor.

15-16 Nisan Dolar/TL

Yılbaşından itibaren bakıldığında da TL'deki kayıp dün itibarıyla yüzde 13'e ulaşmış olsa da Güney Afrika Randı yüzde 24 ve ruble yüzde 16 değer kaybı yaşıyor.

- **DOLAR**

6.9041(%-0.09)

- **EURO**

7.514(%-0.33)

- **ALTIN**

380.686(%-0.14)

Corona virüsüne karşı alınan ekonomik önlemlerin ardından yeni bir dış finansman sağlanıp sağlanmayacağı sorusu gündeme gelirken, Türkiye'nin, ABD ile swap imkanı için halen temasta olduğunu belirten yetkililer Uluslararası Para Fonu (IMF) dışında diğer tüm finansman imkanlarına sıcak bakıldığını ifade ediyorlar.

Sağlık Bakanlığı, son 24 saatte corona virüsü nedeniyle 115 kişinin hayatını kaybettiğini, toplam can kaybının ise bin 518 olduğunu açıkladı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları toplantısında Eylem Planı üzerinde mutabık kaldıklarını söyledi.

PETROLDE DÜŞÜŞ DEVAM EDİYOR

Gelişmekte olan ülke para birimleri genelinde de petrol fiyatlarında da bugün sert bir satış baskısı görülüyor. Brent tipi ham petrol yüzde 5'in üzerinde düşüşle yeniden 28 dolara gerilerken EM para birimlerindeki değer kaybı yüzde 2.3'e kadar ulaştı.

ABD'DE ÜRETİM ÇÖKTÜ

ABD imalat üretim verisi corona virüsü salgınının tedarik zincirini olumsuz etkilemesiyle Mart'ta 1946'dan bu yana en büyük düşüşünü kaydederek yatırımların daha fazla daraldığına işaret etti.

Alaattin AKTAŞ

16 Nisan 2020

Konut satışlarına nereden bakmak istersiniz?

Konut satışı martta hız kesmiş olmakla birlikte ilk çeyrekte geçen yılın üçte bir üstünde. Ne var ki önemli olan ilk satış ve ilk satışta son sekiz yılın en düşük ilk çeyrek gerçekleşmesi söz konusu.

Martta az da olsa artan satışın nisanla birlikte dramatik şekilde hız kesmesi pek şaşırtıcı olmaz. Talepteki bu gerilemeyle birlikte konut fiyatlarında da düşüş yaşanabilir.

Ekonomik verileri okurken biraz geniş açılı değerlendirme yaparak detaya inmek gerekir. Bu temel kuralı niye mi hatırladık, söyleyelim.

TÜİK ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün ortaklaşa oluşturdukları konut satış istatistiklerinde mart verileri açıklandı. Böylece yılın ilk çeyreğine ilişkin veriler de belli oldu.

Konut satışı geçen yıla göre martta yüzde 3.4, ilk çeyrekte ise yüzde 33 arttı. Marttaki oran düşük ama ilk çeyrek oranı gayet iyi, üçte bir artıştan söz ediyoruz.

Bunlar toplam satıştaki değişime işaret eden oranlar. Ama konutta önemli olan toplam satış değil ki. İkinci el satışların ekonomi için pek bir önemi yok. Hep söyledik; önemli olan ilk satışlar...

Sekiz yılın en düşüğü

Konut satışında tüm Türkiye'yi kapsayan kayıtların 2013 yılından bu yana tutulmakta olduğunu bir kez daha hatırlatarak ilk çeyrek gerçekleştirmelerine bakalım.

Bu yılın ilk çeyreğindeki ilk satış 107 bin 432 adet oldu. Bu, 2013'ten bu yana geçen sekiz yılın en düşük ilk çeyrek satışı.

İlk çeyrek rekoru 2017 yılında kırılmıştı; söz konusu yıl tam 146 bin ilk el satış yapılmıştı. 2015, 2016 ve 2018 yıllarında da 130 binin üstünde ilk satış gerçekleşmişti.

Son iki yıldır ise 107 binlere takılıp kalmışız.

Toplam konut satışı artıyor; ama birisi alıp beş yıl oturmuş bir başkasına satmış, o da tutmuş şimdi başkasına satış yapmış... Bu satışların ekonomiye doğrudan bir katkısı yok ki...

İkinci el satışlar konut stokunun erimesine bir katkıda bulunmuyor elbette. O yüzden önemli olan ilk satış, bir kez daha vurgulayalım.

Bu günleri aramamız çok muhtemel

Geçenlerde “Bu veriler korona vurmamış veriler” demiştik. Konut satışına ilişkin mart verisinde de korona etkisi pek yok.

Korona etkisi olmadığı halde martta ancak yüzde 3.4 olan konut satışındaki artışın nisanla birlikte dramatik bir düşüş göstermesi şaşırtıcı olmaz. Geçen yıl nisanda 96 bin konut satılmıştı. Mayıs ve hazirandaki satış da sırasıyla 92 bin ve 61 bin düzeyinde gerçekleşmişti.

Konut satışı (İlk çeyrek) (Adet)

	Toplam	Satış şekline göre		Satış durumuna göre	
		İpotekli	Diğer	İlk el	İkinci el
2013	273.919	115.540	158.379	121.736	152.183
2014	257.853	80.570	177.283	120.212	137.641
2015	297.218	115.445	181.773	130.120	167.098
2016	303.464	95.861	207.603	139.860	163.604
2017	325.780	125.093	200.687	145.826	179.954
2018	303.877	89.380	214.497	138.777	165.100
2019	256.433	38.189	218.244	107.859	148.574
2020	341.038	129.299	211.739	107.432	233.606

Fiyatların bu düzeyde tutulması zor

Koronanın yarattığı ekonomik kriz “konut alma potansiyeli olan” kesimi yok ediyor.

Korona krizi yüzünden yaklaşık 250 bin işyeri kapalı. Bu işyerlerinin her birinin ortalama iki ortaklı olduğu varsayılsa yaklaşık 500 bin işletme sahibinden söz

ediyoruz demektir. İşte şu süreçte bu 500 bin kişi en azından bir dönem işini kaybetmiş ve gelirden yoksun kalmış durumda.

Ayrıca bu 250 bin işyerinin yarısı kira olsa 125 bin mal sahibi de kira gelirinden yoksun kalmış demektir.

Bu işyerlerinin sahipleri ile kira geliri elde edenler toplumda orta zengin tabakayı oluşturan kesim sayılır. Dolayısıyla korona krizi yüzünden yaklaşık 600 bin “konut alma potansiyeli sahibi” bir süre bu olanağını yitiriyor.

Elbette bu 600 bin kişi mutlaka konut alma niyetindeydi denilemez. Ama bu kişiler konut almayı düşünüyorduyduysa bile şimdi bunu bir süre ertelemek durumunda kalacaklardır.

Bu kişiler dışında işi bozulan, zorunlu olmadıkça konut alımını mutlaka erteleyecek olan elbette yüz binler daha vardır.

Dolayısıyla korona krizi konut alımında çok keskin bir gerilemeye yol açmaya adaydır. İşte bu süreçte konutunu mutlaka satmak isteyenlerin, özellikle nakit ihtiyacı içinde olan müteahhitlerin fiyat indirimine gitmekten başka çareleri yoktur.

Abdulkadir Selvi

Metropoll'ün anketinden ne çıktı?

16 Nisan 2020

Koronavirüsün sağıktan sonra siyaset ve ekonomi üzerindeki etkisi de görölmeye başladı. Prof. Özer Sencar'ın sahibi olduğı Metropoll Araştırma'nın mart ayı anketini biraz da bu gözle inceledim. Anket sonuçlarını kullanmak ve grafiklerini yayınlamak için Özer Sencar'dan izin aldım. Ankete ilişkin yorumlarından yararlandım. Sonuç itibarıyla Metropoll, AK Parti'ye yakın bir araştırma kuruluşu değil.

ERDOĞAN'A DESTEK

Koronavirüsle mücadeledeki liderliğı nedeniyle Erdoğan'a destekte ciddi bir artış var. "Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı görevini yapış tarzını onaylıyor musunuz?" sorusuna yanıt verenlerin 55.8'i Erdoğan'ı destekliyor. Bu soruya 'Evet' yanıtını verenlerin oranı şubat ayında yüzde 41.1'di. İbre 1 ay içinde tersine dönmüş.

MUHALEFET PARTİLERİNDEN DESTEĞİ ARTIYOR

Metropoll, siyasi partilere göre Erdoğan'a olan desteğı de araştırıyor. AK Partililerin desteğinin yüzde 86.1'den 92.6'ya çıkması, MHP'lilerin şubat ayında 60.9 olan desteğinin martta 73.3'e yükselmesinin şaşırtıcı bir yanı olmayabilir.

Ama Erdoğan nefretinin önemli bir motivasyon kaynağı olduğı muhalefet partilerinde de artışlar var. Şubat ayında CHP'lilerin yüzde 4.3'ü desteklerken, koronavirüsle birlikte bu oran mart ayında 19.6'ya yükselmiş. Yine şubat ayında İYİ Partililerin yüzde 9.7'si desteklerken, mart ayıyla birlikte bu oran 23.8'e çıkmış. En yüksek artışlardan biri HDP'de. Şubat ayına ilişkin HDP'lilerle ilgili bir veri yok. O nedenle kıyaslayamıyorum ama mart ayında Erdoğan'a destek yüzde 25.8 olmuş. AK Parti ne yapıp edip Kürt seçmeni kazanmalı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Görev Onayı

Genel olarak düşündüğünüzde, Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı görevini yapış tarzını onaylıyor musunuz?

24 Haziran 2018 Milletvekili seçiminde oy verilen partiye göre dağılım - %

	Evet, onaylıyorum		Hayır, onaylamıyorum		Fikrim yok/ Cevap yok		Toplam
	Şubat 2020	Mart 2020	Şubat 2020	Mart 2020	Şubat 2020	Mart 2020	
AKP	86,1	92,6	11,8	6,4	2,1	0,9	100
CHP	4,3	19,6	93,9	77,1	1,8	3,2	100
MHP	60,9	73,3	27,3	25,9	11,8	0,7	100
HDP		25,8	100,0	71,1		3,1	100
İYİ Parti	9,7	23,8	88,2	74,6	2,1	1,6	100
SP	36,8	64,7	63,2	23,5		11,8	100
Diğer parti		44,4	20,0	55,6	80,0		100
ORTALAMA	41,1	55,8	51,7	39,9	7,3	4,3	100

Mart 2020 araştırması CATI(Bilgisayar Destekli Telefonda Anket) yöntemiyle yapılmıştır.

KAYNAK: METROPOLL TÜRKİYE'NİN NABZI MART 2020

KRİZ DÖNEMLERİNİN GRAFİĞİ

Metropoll sadece koronavirüsü ölçmemiş. Titiz bir çalışma yapıp kriz dönemlerinin eğrisini çıkarmış. Bu da ikinci grafikte yer alıyor. Kriz dönemlerinde Erdoğan'a olan destek artıyor. Burada hem Erdoğan'ın krizleri yönetim becerisi ortaya çıkıyor, hem de kriz anlarında toplumun en çok ihtiyaç duyduğu kuşatıcı ve kapsayıcı liderliği ön plana çıkıyor. Erdoğan'ın kriz yönetimindeki başarısı sadece koronavirüste ortaya çıkmıyor. İlginç bir kriz eğrisi var.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Görev Onayı Zaman Grafiği - %

Mart 2020 araştırması CATİ(Bilgisayar Destekli Telefonda Anket) yöntemiyle yapılmıştır.

KAYNAK: METROPOLL TÜRKİYE'NİN NABZI MART 2020

EN YÜKSEK DESTEK NE ZAMAN?

Erdoğan'a olan desteğin zirveye tırmandığı kriz anları var. Tabii ki 15 Temmuz bunlardan birisi. Erdoğan, darbeyi püskürttü. En güçlü destek Erdoğan'ın 15 Temmuz'da darbeye karşı verdiği mücadeleyle geldi demeyi çok isterdim ama öyle değil. 15 Temmuz'da Erdoğan'a destek 67.6'ya fırlıyor. Hem de yüzde 27.4 seviyesine düşmüşken. Ama en büyük destek 17-25 Aralık sürecinde geliyor. Toplum Ergenekon sürecindeki FETÖ kumpaslarından bunaldığı için 17-25 Aralık'ta FETÖ'ye karşı mücadelesinden dolayı desteği 71.1'le zirve yapıyor.

SURİYE OPERASYONLARINA DESTEK

İlk olarak Fırat Kalkanı harekâtında görmüştük. Ancak PKK'ya yönelik Afrin operasyonunda daha yüksek bir dalga oluşmuştu. Hakeza Barış Pınarı'nda aynı tabloyu yaşadık. Sınır ötesi operasyonlarda halkımızın milli duyguları galeyana geliyor. Mehmetçik sınırı aşınca bu millet başka bir millet oluyor. Metropoll bu süreçlerde Erdoğan'a olan desteği ölçmüş. Barış Pınarı'yla birlikte Erdoğan'a destek yüzde 48 olmuş.

DÜNYA LİDERLERİNDE DURUM NE?

Özer Sencar bu durumun sadece bize özgü olmadığını, dünyada da krizi başarılı yöneten liderlere olan desteğin arttığına işaret edince oraya da baktım.

Trump, ilk başta seçimleri de tehlikeye düşürecek kadar kötü yönetmişti. Sonra biraz toparlamaya başladı. Yeniden destek kazanmaya başlamış ama bu yeter mi emin değilim.

Merkel başından itibaren güçlü bir şekilde yönettiği için desteği yüzde 79'a yükselmiş. Avusturya Başbakanı Kurz yüzde 77'yle, Danimarka

Başbakanı Frederiksen ise yüzde 79'la başarılı liderler arasında yer alıyorlar. Koronavirüs liderlerin tahtını sarsacak.

DESTEK NEDEN ARTIYOR?

Kriz dönemlerinde Erdoğan'a olan desteğin artmasında elbette ki krizi yönetim başarısının etkisi çok büyük. Ecevit 2001 krizini yönetemedi, ne oldu? Silindi gitti. Metropoll Araştırma'nın sahibi Özer Sencar bunu "Kriz dönemlerinde insanlar güçlü liderlerin arkasında toplanıyorlar. Güvenlik kaygısı olduğunda, savaş ve salgın dönemlerinde halk bunun çözümünü güçlü liderin etrafında toplanmakta görüyor" diye yorumladı.

2023'E IŞIK TUTAR MI?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a muhalefet partilerinden de ciddi desteğin gelmesi 2023 Cumhurbaşkanlığı seçimine yönelik bir fikir verir mi? Elbette ki çok uzun bir süre var. Ama belli ki millet, kriz anlarında Cumhurbaşkanı Erdoğan'a güveniyor. Şimdiden 2023 sonucu demiyorum ama önemli bir veri. Hakeza tersi olsaydı, Erdoğan için tehlike çanlarının çalması anlamına gelmez miydi? Erdoğan da her defasında kriz süreçlerindeki başarılı yönetimi ile bunu gösterdi. Hele bir de Davutoğlu ve Babacan'ın fiyasko çıkmasından sonra bu tablo daha da netleşti.

Dolar nereye kadar?

[Esfender KORKMAZ](#)

16 Nisan 2020

Dolar kuru, yalnız Türkiye de değil tüm Dünya da arttı. Bir yandan FED genişlemeye giderek dolar bolluğu yaratırken, öte yandan dolar kurunun bütün Dünya ve Türkiye de artması ilk bakışta çelişkili görünüyor. Virüs krizinin yarattığı panik havası, normal piyasa düzenine uymaz.

1. Virüs krizi bütün Dünyada ekonomik istikrarı bozdu. Finansal yatırım araçlarına yatırım yapanlar gelişmekte olan ülkelerin hazine bonoları gibi riskli gördükleri yatırım araçlarından çıkarak dolara yöneldi. Dolar talebi arttı.

Virüs krizi, Uluslararası piyasalarda gelişmekte olan ülkelerin beş yıllık devlet tahvillerinin sigortalanması için kredi temerrüt risk primi (iflas risk primi)'ni de artırdı. Geçtiğimiz haftalarda daha yüksekti. Bu hafta düşmeye başladı.

Bazı ülkelerde CDS oranları (baz puan)

	ÖNCEKİ	DÜNKÜ
TÜRKİYE	667 (6 Nisan)	560
BREZİLYA	383 (12 Mart)	263
RUSYA	288 (23 Mart)	156
İSPANYA	171 (18 Mart)	155

İlk günlerin panik havası kaybolmaya başladı. Gelişmekte olan ülkeler beş yıllık devlet tahvillerinden çıkışta azalacaktır. Bu demektir ki dünyada dolar talebi de önceki panik günlerine göre düşecektir.

CDS oranlarında anlamlı düşme olursa, Borsada artış olur, dolar kuru düşme eğilimine girer.

2. Dünyada dolar bolluğu, yatırımcıları reel sektör hisse senetlerine -Borsaya yönlendirdi. Borsa ilk günlerde panik içinde düştü. Sonrasında bol dolardan korkan yatırımcılar hisse senetlerine yönelince hisse senedi satın almak için dolar talebi arttı. Kur arttı. Bir yerden sonra dengeye gelecek ve dolar kuru artışı duracaktır.

3. Virüs krizi nakit talebini artırdı. Ancak FED'in dolarda genişlemeye devam etmesi, yani dolar bolluğu hem nakit talebini karşılayacak hem de dolar bolluğu nedeniyle kur artışı duracaktır.

4. Türkiye'nin ilave sorunları var;

Ekonomi yönetiminin ve MB'nın kur artışına müdahale araçları sınırlıdır. Başta MB rezervleri yetersizdir. Elindeki döviz de kullanmak istemiyor. Çünkü özel sektörün dış borçlarda temerrüde düşme riski var. İster özel sektör olsun ister kamu dış borçlarda temerrüde düşerse ülke temerrüde düşmüş demektir. Böyle bir sorunda MB rezervlerini kullanacaktır. Dahası ekonomi yönetimi kur artışının dolara talebi düşüreceğini düşünmüş olabilir.

Öte yandan turizm gelirlerinin düşmesi ve dört aydır yeniden başlayan cari açık döviz talebini artırdı.

MB'nın para genişlemesine gitmesi de TL'nin düşeceği yönünde algı yarattı. Dolara yönelme oldu ve dolar talebi arttı.

Bankalar mevduata 3 aya kadar yüzde 12 veriyor. Yani reel faiz yok. Ancak bir yıla kadar yüzde 17 veriyor. Reel faiz var. Buna rağmen enflasyonda belirsizlik var. Nisan ayı enflasyonu enflasyonda yıllık gidişatı daha net gösterecektir.

Merkez Bankası TÜFE bazlı reel kur endeksinde TL yüzde 30 dolayında daha düşük değerdedir. Bu durum kurun artışını frenleyen bir etki yapmaktadır.

Sonuç Dünyada kur artışı devam etmez, Türkiye de ekonomi yönetiminin becerisine bağlı olarak değişebilir.

İbrahim Kahveci Yerli ve Milli Londra

Küresel krize dönüşmüş bir pandemik durum ortada. Bir tarafta salgın hastalık, diğer tarafta salgın kriz. Her ikisi ile de mücadele gerekiyor.

FED, rezerv paraya sahip Merkez Bankaları ile swap yolu ile dolar takası kapısını açtı. Rezerv paraya sahip olmayan ülkeler için ise ABD tahvili karşılığı dolar kapısını açtı. Amaç nakit sıkışıklığını gidermekti.

Ne yazık ki ikinci maddeye de yetişemedik. 2018 yılında rahip krizinde ABD'ye kızıp tahvilleri satmışız meğerse...

FED bu durum karşısında adres olarak IMF'yi gösterdi. Bu şartları taşımayanlar için IMF'den nakit desteği alabilirsiniz dedi.

Ne yazık ki biz bu maddeye de uymadık.

Şöyle uymadık: Biz yıllarca meydanlarda Millete "Hain IMF" sloganı satmıştık. Şimdi krizde sıfır faizle nakit vermesine rağmen IMF'nin kaynaklarından nasıl yararlanabiliriz?

Ve hemen açıklamalar gelmeye başladı: "Biz bize yeteriz" demedik mi? IMF programı başta olmak üzere, hiçbir dayatmaya boyun eğmeyiz. IMF gündemimizde yok"

Önce şu gerçeği herkes bilsin: IMF bu parayı bir program, yani stant-by anlaşması ile vermiyor. FED ve IMF diğer ülkelere de "Siz salgın hastalıkla asıl uğraşın, para sorunu çekmeyin" diye veriyor.

Ortada bir IMF anlaşması yok. Sıfır faizli bedava para var.

Ama elbette IMF'de verdiği paranın amaca uygun kullanılmasını isteyecektir. Yani IMF'den para alıp o para Kanal İstanbul ihalesi yapamazsın. Ya da Hazine garantili - müteahhitlere yeni ihaleler veremezsin.

Amaç Millete gerçekten hizmettir. Müteahhitlere hizmet değil...

IMF'ye bu kadar sert çıkmamızın nedeni asla ve asla "Yerli ve Milli" dava değildir.

Eğer -Yerli ve Milli- isek neden 'Şehir Hastaneleri' başta olmak üzere Hazine garantili KÖİ projeli ile müteahhitleri koruma-kollama ihaleleri LONDRA Tahkimine bağlandı?

Bir kişi bunu izah etsin.

Osmangazi Köprüsünün Hazine garantisi Milletin sırtında ama Tahkimi Londra'da.

Çanakkale Köprüsünün Hazine garantisi Milletin sırtında ama Tahkimi Londra'da.

Yavuz Selim Köprüsünün Hazine garantisi Milletin sırtında ama Tahkimi Londra'da.

11,2 milyar dolara yaptırılan Şehir Hastanelerinin 95 milyar dolarlık Hazine garantisinin Tahkimi de Londra'da... (Bir tanesi hariç)

Tahkimlerin Londra'ya bağlanması şudur. İktidar değişir de "Nedir bu fahiş Hazine garantileri" derlerse işte onun yargısı Türkiye'de değil Londra'da olacaktır.

Bakınız Sn Cumhurbaşkanı Erdoğan yıllar önce af konusunda "Devlet Millete karşı işlenen suçlar affedemez" diyordu. O zaman "Devlet sadece kendisine karşı işlenen suçları affedebilir" diyordu.

Bugün af geldi. Ama Devlete karşı işlenen suçlara değil, Millete karşı işlenen suçlara...

Yıllar önce ekonomiyi çay ve simit hesabı ile ifade eden yine Sayın Erdoğan'dı. Bugün ise Sayın Temel Karamollaoğlu'nun dediği gibi o çay ve simit hesabın hiç girmiyoruz.

Aslında biz benzer sorunu AB ile Suriyeli mülteciler konusunda da yaşamıştık. AB ile Haziran 2015'de vizesiz serbest dolaşım hakkını da almıştık. AB bize yılda 3 milyar euro da verecekti.

Şimdi diyoruz ki, AB anlaşmaya uymadı.

Gerçekten AB mi anlaşmaya uymadı? Bunu çok iyi analiz ediniz.

Biz değil miydik "AB parayı direkt Suriyelilere ihtiyaç karşılığı veriyor, para bizim elimize geçmiyor ki" diyen.

Burada mesele illa biz bedava parayı istiyoruz ama bu parayı da istediğimiz yerde harcamak özgürlüğüne de sahip olmak istiyoruz.

Olaya başka açıdan da işaret edelim: “Biz bize yeteriz” aslında bir başka politikanın göstergesi. Biz hesaplarımızı kimseye göstermek mi istemiyoruz? Acaba hesaplarımızda bir sakınca mı var?

O nedenle içe kapan Türkiyem..

İçe kapan ve kimse hesap bilmesin, kimse hesaplarımızı görmesin mi?

Kısaca iş çok derin.

Müteahhitlerin Hazine garantilerini Londra’ya bağlayıp sonra da içerde Yeli Milli söylem ne ifade edebilir?

Bu işte bir terslik yok mu? Lütfen biraz düşünelim.

16 Nisan 2020, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Bütün dünya salgın günlerinden ekonomik krizlerle dolu günlere savrulacak

Eve kapandığımız bugünlerde, dünyada yalnız olmadığımızı ve bir büyük bütünün parçası olduğumuzu yine hissediyoruz. Örneğin içinde bulunduğumuz koronavirüs günlerinde Avrupa'da ve tabii bizde de benzin tüketimi yüzde 80 azalmış. Bundan giderek otomotiv sanayiini ne tür bir durgunluğun beklediğini görmemek mümkün müdür?

İşsizlik dalgası

Düşünün ki perakendecilik, lokantalar, oteller ve benzeri ekonomik faaliyetler, istihdamın yüzde 80'ine iş alanı açar... Karantina ve sokağa çıkma yasakları ile turizmin de dondurulduğunu düşündüğümüzde olay ne tür bir işsizlik dalgasına yol açacak, görebiliriz. Örneğin Kuzey İtalya'nın turizm gelirleri bu bölgenin tüm gelirlerinin yüzde 80'ini oluşturmuş.

Krizler ve siyaset

Bizim Türkler olarak da hissettiğimiz büyük ekonomik krizleri hatırlarsak, bunların daha sonra radikal siyasi dönüşümlere yol açtığını da görürüz. Örneğin 1929'daki büyük kriz sonrasında Türkiye'deki Serbest Fırka'lı çok partili demokrasi denemesine son verilmiş ve Türkiye ekonomide devletçiliğe geçmişti.

Sadece eleştiri

Koronavirüslü günlerin dünya ekonomisindeki yansımalarını tabii biz de kendi ölçeğimizde hissedeceğiz. Bizim ufuktaki krizlere karşı almamız gereken önlemler, Cumhurbaşkanlığı kabinesinde her gün tartışılıyor. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın her fırsatta açıkladığı yeni paketler ve özel bankalara hitaben seslendirdiği uyarılar, gündemin ana maddeleri halinde... Sağlık Bakanı Koca da aynı tempoda aydınlatıyor kamuoyunu... Bizde eksik olan şey, farklı siyasi görüşlere sahip olan muhalefet partilerinin farklı onarım modellerini üretmek yerine, sadece iktidarı eleştirmeleridir.

Sorunlar bitmez

Bilemiyoruz bu günler tam olarak ne zaman geride kalacak... Ancak bu krizli günlerin yarınlara önemli sorunlar aktaracağı kesindir. Tüm dünya ülkeleri gibi biz de bu sorunlarla boğuşacağız.